

Vergaderjaar 2008–2009

31 700 XIV

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV) voor het jaar 2009

Nr. 16

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 november 2008

Tijdens het Algemeen Overleg op 25 september 2008 (31 700 XIV, nr. 8) werd door uw Kamer naar voren gebracht dat door bepaalde publieke uitingen van Stichting NAK (hierna: NAK) en NAK AGRO de schijn leek te ontstaan van verwevenheid tussen beide organisaties. Het ging daarbij vooral om de bedrijfsauto's, die voorzien zijn van beide logo's en waarmee inname van monsters en verspreiding van formulieren voor beide organisaties gecombineerd zou worden. Tevens is tijdens het debat gesproken over een gecombineerde advertentie voor personeelswerving. Daarnaast werden de taken van Naktuinbouw aan de orde gesteld. Tijdens het genoemde overleg heb ik uw Kamer toegezegd om in gesprek te gaan met NAK over de publieke uitingen van NAK en NAK AGRO. Voorts heb ik uw Kamer toegezegd, op voorwaarde van aanlevering van feitelijk materiaal, na te gaan hoe het zit met de scheiding tussen publieke en private taken bij Naktuinbouw. Op 14 oktober 2008 heb ik de informatie vanuit uw Kamer ontvangen. Middels deze brief verschaf ik uw Kamer op beide punten de gevraagde nadere informatie.

Achtergrond

Zoals ik onder meer heb gemeld in mijn brief d.d. 15 mei 2007¹ zijn de keuringsdiensten, in overeenstemming met Richtlijn 2000/29/EG, krachtens hun officieel door mij goedgekeurde statuten uitsluitend belast met specifieke taken van openbaar belang. Zoals ik reeds tijdens het overleg heb aangegeven, is er een strikte juridische en economische scheiding tussen de keuringsdiensten en de eventuele commerciële ondernemingen die daarvan zijn afgesplitst. Tijdens een recente missie, welke ook tijdens het overleg door de Kamer werd aangehaald, heeft het Inspectoraat van de Europese Commissie (het FVO) de werking van het nieuwe Nederlandse inspectiesysteem bekeken, wat tot een positief oordeel heeft geleid. Ik houd toezicht op de keuringsdiensten en daarmee ook op de eerdergenoemde scheiding.

Met betrekking tot de publieke uitingen heb ik in het debat aangegeven

¹ Kamerstuk 2006–2007, 30 800 XIV, nr. 103.

dat ik de zorg van de Kamer deel. De keuringsdiensten NAK, Naktuinbouw, KCB en BKD zijn zelfstandige bestuursorganen en daarmee onderdeel van de overheid. Daarom is het noodzaak dat ze zorgvuldig zijn, ook wanneer het publieke uitingen dan wel uiterlijkheden betreft. Alle schijn van verwevenheid met commerciële belangen moet worden vermeden. Ik heb de vier keuringsdiensten in een gezamenlijk gesprek op deze noodzaak gewezen.

Publieke uitingen NAK

Ik heb hierover een gesprek gevoerd met de NAK, waarbij ik de NAK nadrukkelijk heb gewezen op het belang van een strikte scheiding tussen de publieke uitingen van NAK en NAK AGRO. De NAK heeft daarbij toegezegd in het vervolg te zullen voorkomen dat publieke uitingen een beeld van verwevenheid oproepen. Het is juist dat bedrijfsauto's van NAK en NAK AGRO gecombineerd voor beide organisaties zijn ingezet. Dit geldt ook voor de stickering. Ik acht dit onwenselijk en heb met de NAK afgesproken dat de stickering van de bedrijfsauto's vóór 1 november 2008 is aangepast. NAK heeft verder te kennen gegeven dat het gecombineerd werven van personeel voor NAK en NAK AGRO slechts een eenmalige actie betrof, verband houdend met het verder doorvoeren van de personele scheiding, waardoor zowel bij NAK als bij NAK AGRO behoefte ontstond aan nieuw personeel met deels dezelfde kwalificaties. Voorts heeft de NAK mij verzekerd dat het gecombineerd innemen van monsters en verspreiden van formulieren voor NAK en NAK AGRO per 1 juli 2008 is beëindigd. Per die datum zijn de officiële monsternemingen ten behoeve van fyto-sanitair onderzoek immers voorbehouden aan de keuringsdiensten.

Zoals ik eerder heb aangegeven, is de scheiding tussen NAK en NAK AGRO voldoende doorgevoerd, zowel in juridisch, financieel en organisatorisch opzicht als in de uitvoering. Op grond van de met NAK gevoerde gesprekken ga ik ervan uit dat ook de eventuele schijn van verwevenheid in publieke uitingen tot het verleden behoort.

Stichting Naktuinbouw

Met Naktuinbouw is in het kader van de Meerjarenovereenkomst die in het kader van Plantkeur met Naktuinbouw is gesloten, afgesproken dat Naktuinbouw uitsluitend belast mag zijn met taken van openbaar belang. Dit is in de statuten van Naktuinbouw verankerd en volgt ook uit de Zaaizaad- en plantgoedwet. Deze terminologie sluit ook aan bij de Fytorichtlijn. De Meerjarenovereenkomst bevat de nodige waarborgen voor een onafhankelijke en onpartijdige uitvoering van deze taken en toezicht van de Plantenziektenkundige Dienst (PD) daarop.

De takenlijst waarnaar uw Kamer refereert, is door mij goedgekeurd als zijnde taken van openbaar belang. Het gaat daarbij niet alleen om wettelijke taken, maar ook om activiteiten van openbaar belang die in het verlengde van de wettelijke taak liggen.

Zo heb ik de keuringsdiensten de ruimte geboden om laboratoriumanalyses voor derden uit te voeren, omdat ik een bepaalde stroom monsters van belang acht voor het op peil houden van de kennis en kunde van laboratoriummedewerkers. Verder blijken monsters van derden vaak nieuwe vondsten op te leveren en zodoende een belangrijke signaleringsfunctie te hebben. Tenslotte vergt de zich snel ontwikkelende technologie op gebied van fyto-sanitaire diagnostiek de nodige expertise en dure uitrusting; de daarvoor benodigde kritische massa ontstaat alleen bij combinatie van publieke laboratoriumanalyses met contractonderzoek. Het spreekt vanzelf dat de uitvoering van deze taken gebonden is aan de nodige criteria die de onafhankelijkheid en onpartijdigheid waarborgen,

zoals het werken met geanonimiseerde monsters; op de naleving daarvan wordt vanuit mijn departement toegezien.

Ik heb ook de private laboratoria de ruimte gegeven om zowel officiële als commerciële laboratorianalyses uit te voeren. Er is op dat punt dan ook geen sprake van ongelijkheid tussen keuringsdiensten en private laboratoria.

Verder bevat het takenpakket van Naktuinbouw beoordelingen, toetsen en onderzoeken waarvoor deze dienst bij uitstek beschikt over de benodigde expertise en die Naktuinbouw op verzoek van het bedrijfsleven uitvoert. In sommige gevallen werkt Naktuinbouw hierbij samen met andere partijen (zoals bijvoorbeeld het private laboratorium BLGG en het Productschap Tuinbouw), waardoor een combinatie van kennis ontstaat die elders in de tuinbouw niet te vinden is. Voorbeelden van dergelijke activiteiten, zoals ook genoemd in de door uw Kamer aangeleverde informatie, zijn het diagnoseonderzoek op twee aaltjessoorten die als vector van virus onderdeel zijn van de beheersing van de gezondheid van aardbeiplanten en de ontwikkeling van een detectiemethode voor Agrobacterium in grond. Het hierbij ontwikkelde toetsprotocol is overigens openbaar en zodoende ook toegankelijk voor private laboratoria. Het staat private laboratoria dan ook vrij om de mede door Naktuinbouw ontwikkelde kennis toe te passen en eveneens dergelijke toetsen aan te bieden.

Ik ben dan ook van mening dat alle aan Naktuinbouw toegekende taken te beschouwen zijn als taken van openbaar belang. Het gaat als zodanig niet om private taken, die ook door andere marktpartijen op commerciële basis uitgevoerd worden of kunnen worden.

Ten slotte

In het kader van mijn toezichtverantwoordelijkheid zal ik op de vier plant-aardige keuringsdiensten NAK, Naktuinbouw, BKD en KCB in overeenstemming met het vigerende arrangement toezicht blijven houden. Hiermee wil ik borgen dat de keuringsdiensten hun taken conform de afspraken blijven uitvoeren.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
G. Verburg